

Megemlékezés Eötvös Loránd halálának 92. évfordulóján

Tisztelt megjelent emlékezők! Ifjak, hölgyek és urak!

Április 8-ika fontos évfordulója a természettudományokat, fizikát művelő és szerető közösségeknek, a magyar oktatás-nevelés művelőinek, a természetjáróknak. Ezen a napon báró Eötvös Loránd halálának évfordulójára emlékezünk, aki 1919-ben életének 71. évében halt meg ezen a napon.

Egy humanista emberre emlékezünk, aki életszeretével, a természet iránti rajongásával és a természet törvényeinek szenvedélyes, fáradhatatlan megismerésével töltötte életét.

Fiatal éveiben – a kor szellemében, arisztokratáként – szülői nyomásra jogi diplomát szerzett, de felszabadulván az atyai nyomás alól, érdeklődése és céljai a természettudományok megismerése és művelése felé vezették. Különösen a matematika, fizika, kémia érdekelt, és kortársaitól eltérően kutatásai a felületi feszültség, gravitáció, mágnesesség témaköre körül forogtak.

Tehetségének köszönhetően és kitartó, állhatatos és következetes munkája gyümölcseként, 1872-től a király az elméleti fizikai tanszék nyilvános, rendes tanárává nevezte ki. Majd 1878-ban, 30 évesen megalapította az egyetem fizikai

intézetét, mely a kísérleti és elméleti fizikai tanszékeket foglalta magában.

Oktatási tevékenysége az 1894-ben történt vallás- és közoktatási miniszteri kinevezésben csúcsonodott ki, mely programjának egyik legfontosabb lépése a matematika fizika oktatás fejlesztése és a magas szinten történő művelés fontosságának megértetése volt.

Programja ma is éppoly időszerű, mint 116 éve volt. Napjainkban a természettudományos tanárképzésre, a műszaki, mérnöki tudományokra jelentkezők száma egyre fogyatkozik, a kutatás-fejlesztés utánpótlása egyre nehezebb.

Eötvös számos társadalmi tevékenysége, megbízatása azt a célt szolgálta, hogy elősegítse a kutatási feladatai folyamatos művelését. A felvetett problémákat igyekezett teljeskörűen megvizsgálni.

Az alaposág, pontosság volt munkafilozófiája. Ennek köszönhető, hogy a 80-as évektől kezdődően a Coulomb-elven működő torziós inga továbbfejlesztésével 1890-ben megépítette az Eötvös-ingát, majd a műszer terepi alkalmazhatóságához további fejlesztéseket hajtott végre Süss

Az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet igazgatóhelyettese, Hámorné Vidó Mária megemlékezik az összegyűltek előtt az Intézet nagy Alapítójáról a Fiumei úti Nemzeti Sírkertben

A magyar Geofizikusok Egyesülete nevében Kovács Attila Csaba titkár és Késmárky István alelnök elhelyezik az emlékezők koszorúját

Nándorral. A „balatoni inga” segítette az első rendszeres terepi méréseket, melyeket számos újabb fejlesztés követett.

Kutatásaihoz az állam és mecénások támogatási segítettek. Egyik kiemelt támogatója az a Semsey Andor volt, aki a Magyar Állami Földtani Intézet székházának megépítését is támogatta.

Semsey felismerte, hogy a földtani kutatás egyik alappillére az alkalmazott geofizika, mely Eötvös kutatásaira fejlesztésére támaszkodik.

A két kutatási módszer – a geológia és a geofizika – azóta is szervesen összekapcsolódik, és segítségükkel a föld mélyének megismerése nagyságrendekkel részletesebb, hatékonyabb lett.

Eötvöst, a tudóst ingájának fejlesztése az alapismeretek bővítésére, többek között a föld belső szerkezetének megismerése vezérelte.

Műszerfejlesztéseinek konkrét nyersanyag-kutatási jelle-gű hasznosítása, elsőként 1916-ban, az Egbell melletti kőolajmezőn Böck Hugó javaslatára történt.

Eötvös Loránd elévülhetetlen érdeme, hogy 1907-ben támogatást szerzett az alkalmazott geofizikai kutatásokra. Megalapította a világ első alkalmazott geofizikai intézetét, mely az elmúlt század során világhírt vívott ki magának a műszerfejlesztés, az alkalmazások elterjesztése területén.

Mindez csak a folyamatos, kitartó, következetes fejlesztőmunka és magas szellemi színvonal révén jöhetett létre, amelyet az ELGI ma is vezérelvének tart.

Az intézet küldetése ma és a jövőben is, hogy a magyar tudomány és a gazdaság szolgálatában álljon.

Hámorné Vidó Mária

A megemlékezés ifjú résztvevői Eötvös Loránd sírjánál

A megemlékezés ifjú résztvevői a „báró Eötvös Loránd Emlékiállítás” megtekintése közben